

23.3.2022

HE-luonnos laiksi eläinten hyvinvoinnista

Lausuntoyhteenveto yksityishenkilöiden antamista lausunnoista

Yksityishenkilöiltä saatiin yhteensä 316 lausuntoa, joissa valtaosassa pidettiin esitystä eläinten hyvinvoinnin kannalta riittämättömänä. (Lausuntoja, joissa esitystä ei pidetty riittämättömänä saatiin alle 10 kpl.)

Lausunnoissa toistuivat pitkälti samat vaatimukset, joita eläinsuojelutahot (Elisa Aaltola, SEY, Animalia, Oikeutta eläimille -yhdistys ja eläinoikeuspuolue) olivat julkaisseet. Järjestöt olivat myös kehottaneet kansalaisia antamaan lausunnon ja hyödyntämään järjestöjen kantoja.

Kaikkein kriittisimmin lausunnoissa suhtauduttiin turkistarhauksen sallimiseen. Eläinten häkkikasvatukseen suhtauduttiin myös voimakkaasti kielteisesti ja vanhojen parsinavetoiden ja porsitushäkkien käytön sallimista vastustettiin. Myös esitetyt siirtymäaikoja pidettiin kohtuuttoman pitkinä. Erityisesti verkkopohjaiset häkit tulisi kieltää. Porsaiden kirurgisen kastraatio tulisi lausuntojen mukaan kieltää. Katsottiin, että kastraatio tuottaa eläimille kärsimystä vain ihmisten makutottumusten vuoksi. Osa lausunnon antajista katsoi, että kastraatio voitaisiin sallia kivunlievitystä (puudutus, nukutus) käytettäessä. Kaikissa kivuliaissa toimenpiteissä edellytettiin rauhoitusta, puudutusta ja tehokasta kivunhoitoa.

Kaikille eläimille tulisi taata oikeus jatkuvan juomaveden saatiin. Nautojen pitäisi päästä laiduntamaan ja ulkoilemaan ympäri vuoden. Poikkeuksia ei tulisi sallia. Merkittävä osa lausunnonantajista katsoi, että eläinten itseisarvo tulisi kirjata lakipykäliin. Uusien eläinlajien sallimista tuotantoeläiminä vastustettiin. Vesipuhvelia ei tulisi sallia tuotantoeläimenä. Eläinsuojeluvalvontaa vaadittiin lisää resursseja.

Yleiset säännökset

- Itseisarvo tulisi kirjata lakipykäliin.
- Lakiesityksessä painotetaan taloudellista hyötyä ensisijaisena tekijänä, jolle hyvinvointi on alisteista.

Yleiset periaatteet

- Katsottiin, että tuotantoeläiminä sallittujen eläinlajien listaa ei saisi laajentaa. Vesipuhvelia ei tulisi hyväksyä tuotantoeläimenä pidettäväksi.
- Tuotantoeläinten listalta tulee poistaa naali, supikoira, kettu, minkki, hilleri ja soopeli.
- Supikoirien ja minkin tarhaus ovat uhka luonnon monimuotoisuudelle.
- Katsottiin, että eläinten pidossa tulisi noudattaa varovaisuusperiaatetta.
- Ikärajan asettamista eläimestä vastuussa olevalle henkilölle pidettiin hyvänä.
- Esitys syrji eläimiä lajin perusteella. Eläimiin suhtaudutaan eri tavoin riippuen niiden lajista.
- Luonnonvaraisten eläinten ottaminen lemmikiksi tulisi kieltää. Samoin luonnonvaraisten eläinten tarhaaminen tuotanto- tai metsästystarkoituksessa.
- Suomeen ei tulisi saada tuoda ulkomailla luonnosta pyydettyjä eläimiä.
- Kotieläinpihujen toiminta tulee säilyä luvanvaraisena. Luonnonvaraisten eläinten pito tulee sallia vain eläintarhoille.

Eläinten kohtelu

- Porsaiden kirurgisen kastratio tulisi lausuntojen mukaan kieltää. Osa lausunnon antajista katsoi, että kastratio voitaisiin sallia kivunlievitystä (puudutus, nukutus) käytettäessä. Kaikissa kivuliaissa toimenpiteissä edellytettiin rauhoitusta, puudutusta ja tehokasta kivunhoitoa.
- Luolakoirakokeet tulee kieltää.
- Kissojen hylkäämiseen ja heitteille jättöön on puututtava. Kissat tappavat luonnonvaraisia eläimiä.
- Porsaiden hampaiden katkaisu on kiellettävä.
- Broilereiden tuotanto pitää saada inhimilliseksi (keräily, kuljetus, lopettaminen). Hallissa ei kohtuutonta eläintihyeyttä.
- Pakkoastuttaminen tulee kieltää.
- Kielletyt toimenpiteet: mm. koiran kuristaminen, hevosten imppauspannat.

Eläinten jalostus

- Sairaalloisten koirarotujen jalostukseen puuttumista pidettiin hyvänä.
- Sairaalloisiksi jalostettujen broilereiden kasvattamista suurella tiheydellä kritisoitiin. Liian nopea kasvuvauhti aiheuttaa nivel- ja sydänongelmia.
- Eläinlääkärin ilmoittamisvelvollisuutta toimenpiteistä, jotka johtuvat perinnöllisistä vioista pidettiin hyvänä. Pitäisi koskea muitakin sairauksia kuten epilepsia. Vikoja salaillaan.

Lajityypilliset käyttäytymistarpeet ja eläinten pitopaikka

- Jälkeläisten hoito ja pesän rakennus (emo-poikassuhde) ovat keskeisimpiä eläinten käyttäytymistarpeita. Ne eivät toteudu lehmien, kanojen ja sikojen kohdalla. Ketuilla on luontainen tarve kaivaa ja minkeillä uida.
- Turkiseläinten kasvatus tulee kieltää. Samoin häkkikanalat.
- Eläimiä, jotka elävät luontaisesti laumassa lajitoverin kanssa ei saa pitää yksin. Tällaisia ovat esim. hevoset ja lampaat. Nuoria eläimiä ei saa pitää yksittäiskarsinoissa. Erityisesti vasikoiden yksittäiskasvatus tulisi kieltää (iglut).
- Lajityypillistä käyttäytymistä estävät rakenteet tulisi kieltää. Parsinavetat ja porsitushäkit tulee kieltää myös vanhoissa rakennuksissa. Siirtymäajat liian pitkiä.
- Sioille esitettiin virikkeitä.

Eläinten hoito

- Kaikille eläimille oikeus jatkuvaan juomaveteen.
- Kaikkien nautojen tulee päästä laiduntamaan ja ulkoilemaan ympäri vuoden. Kaikille naudoille, myös pihattonavetoissa eläville lehmille, esitettiin minimimäärää (90 päivää) ulkoilulle.
- Loukkaantuneiden ja emottomien luonnonvaraisten eläinten hoito on järjestettävä. Esitys osoittaa vastuun luonnonvaraisten eläinten lopettamisesta, mutta ei vastuuta auttaa niitä
- Löytöeläinten kuljetus eläinten talteenottoon on järjestettävä.
- Eläinten hoitajien ja kouluttajien pätevydestä tulee säätää laissa.

Eläinten luovutus ja myynti

- Kuluttajille ei saisi luovuttaa eläviä eläimiä elintarvikkeiksi.
- Kaneja ei saisi myydä eläinkaupoissa.

- Verkkokaupan sääntelyyn tulee lisätä vahva tunnistauminen.
- Koiranpentu tulee voida luovuttaa aikaisintaan 7 viikon ikäisenä.

Eläinkilpailut

- Eläinlääkärin asemaa eläinkilpailujen valvojana ei tulisi heikentää.
- Kahdessa lausunnossa vaadittiin ravikilpailujen kieltämistä.
- Eläinten tappokilpailut (kilpailut, joissa tavoitteena on tappaa mahdollisimman paljon luonnonvaraisia eläimiä) tulisi kieltää.
- Eläinkilpailu tai näyttely ei saa vaarantaa eläimen hyvinvointia.

Eläinten lopetus

- Rapujen elävänä keittämistä ei tulisi sallia. Kalat tulee lopettaa nopeasti, ei tukehduuttamalla. Kaloille ja ravuille tarvitaan tuskattomampia lopetusmenetelmiä. Molempien kohdalla nopea lopetus on mahdollista myös teollisessa mittakaavassa.
- Tainnuttamatta teurastusta ei tulisi sallia.
- Munintakanojen kukkotipuja ei saa murskata.
- Pyydyistä ja päästä- kalastus pitää kieltää.
- Hiilidioksiinitainnutus tulee kieltää.
- Eläintä ei saa lopettaa viihdetarkoituksessa.

Sukupuoliyhteys eläimen kanssa

- Ihmisen ja eläimen sukuelinten koskettaminen tulee katsoa kuuluvaksi sukupuoliyhteyden piiriin ja täten kieltää (perusteluteksti).

Valvonta

- eläinten hyvinvointia tulee valvoa myös tiloilla, ei vain teurastamoissa.
- Eläinsuojeluvalvonnan resursseja on lisättävä. Eläinsuojeluvalvonta on järjestettävä myös päivystysaikaan.
- Eläintenpitokielloa tulee seurata ja rikkomisesta rangaista.
- Lakiin tulee lisätä vaatimus moniammatillisen yhteistyön lisäämisestä. Valvontavastuuseen voisi lisätä velvoitteen tietojen jakamisesta.

Sanktiot

- Eläinsuojelurikoksista pitää langettaa nykyistä kovemmat rangaistukset.
- Eläintenpitokiellon rikkominen siirrettävä rikoslakiin vankeusuhkana.

Muuta

- Hyvänä pidettiin koirien ja kissojen tunnistusmerkinnän ja rekisteröinnin tulemisesta pakolliseksi. Hyvää on myös eläinten myymisen sääntely ja pentutehtailun rajoittaminen koirien ja kissojen osalta.
- Valitettavana pidettiin MTK:n vahvaa vaikutusta valmistelussa.
- Muutamassa lausunnossa katsottiin, että kalastuslaissa eläinten hyvinvointia koskevat muutokset eivät ole perusteltuja. Ei ole aukottomasti osoitettu, että kala on tunteva olio.

- Asianomaisen oikeusturva on heikko. Valvovan viranomaisen ylivalta, vaatimusten tulisi olla yksiselitteisiä, jotta välttyttäisiin viranomaisten ylivalalta.
- Kissa tulee poistaa metsästyslaista. Kissa ei ole riistaeläin.
- Eläimille tarpeetonta kärsimystä aiheuttavat pyyntivälineet (pienpetoraudat) tulee kieltää.
- Eläinsuojeluvaltuutetun virasta tulee säätää laissa.